



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

Vita domini Christiani monachi de Hemmenrode, cap. 16.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-13177**

mereri: quæ enim vigilando cogitamus, siue ad quæ mouemur, siue bona sint siue mala, eadem nobis saepe per somnia occurrunt; sicut catena dum trahitur & iactatur, pulsus pulsum impellit; ita in dormiēte, præcedens cogitatio, motus, siue consensus, opus bonum vel malum inducit. APOLLONIVS: Placet quod dicis, procede nunc de consolationibus iustorum.

## CAPVT XV.

## CÆSARIVS.

**S**Vpradictum Conuersum Henricum, monachus quidam vitæ laudabilis, cuius nomen proderi non licet, obnixius rogauit, vt beatam Dei genitricem Virginem Mariam pro se interpellaret, cum ab illa visitaretur. Quod cum promississet, & die quadam dicto completorio in oratorio grangiæ, cuius magister erat, pro ipso preces funderet, apparuerunt oranti tres matronæ miræ pulchritudinis. Ad quarum decorem dum stuperet, & quænam essent, vel vnde venirent, intra se miraretur, vna ex eis cogitationibus eius respondit: Ego sum Maria Magdalena; hæc est vniuersalis Domina Dei genitrix virgo Maria, digito eam demonstrās; tertia verò est Elizabeth, & adjuxit: Tu oras pro monacho illo, nomē eius exprimens, magis autē indiges vt ipse oret pro te, sicque disparuerūt. Super eiusdem monachi caput, cum adhuc esset Diaconus, & euangelium legeret ad missam, idem Conuersus columbam vidit descendantem, & vsque ad finem lectionis ibidem manentem.

## CAPVT XVI.

**I**N eodem Claustro, quod etiam Hemmenrode dicitur, monachus quidam fuit, prædicto Conuerso Henrico contemporaneus, nomine & opere Christianus. Istum multis modis Domina nostra consolari consuevit, secreta sua illi manifestans. Huius beati viri vitam, videlicet qualis ante conuersionem fuerit, vel post, in quantum scire potui, succinctè tibi perstringam: Non alia tibi de illo referam, quàm ea, quæ à religiosis viris, qui eum viderūt & nouerūt, mihi dicta sunt. Cùm adhuc esset scholaris, vt scholas visitans per

*Consolatur pros.*

*Vita Christiani monachi in Hemmenrode.*

per prouincias discurreret, nocte quadam in domo cuiusdam mulieris hospirabatur, cuius filia, cum haberet caput scabiosum, & instaret apud adolefcem, vt si aliquid contra illum morbum nosceret, sibi diceret, asserens multa experimenta scholares scire, & ipse negaret, illaq; negati non crederet, tandē importunitate eius victus, vt se ab illa liberaret, respondit: Accipe barbam Iouis, fuliginem, & sal, & fac ex eis vnguentum, de quo mox vt filia tua caput peruxeris, melius habebit. Quæ cum eidem morbo essent contraria, fecit tamen mater sicut edocta fuit, & puella citius, non propter medicinam, sed propter scholaris simplicitatem, vt opinor, plenè conualuit. Alio tēpore, cu in domo quadam sibi ignota dormiret, & propter necessitatē naturæ, solis femoralibus indutus surgeret, diabolus in specie nudę mulieris illi occurrēs, dorso eius nudo insiluit: quā cū nullo conatu de dorso suo excutere posset, sic vsque ad tēpus matutarum circumcundo, magnum tam corporis quā mentis incurrit defectum. Ordinatus in sacerdotem, factus est capellanus comitis\* Loffensis, in castro eius Missas celebrans. Filius verò Comitis, sciens illum virum esse simplicem & timidum, vt eū terreret, vrsi pelle se circumdedit, & more bestię super pedes manusque incedens, ad solum in capella sedentem sic venit; rugitus contra illum emittēs. Quo viso, Christianus territus, & penè extra mentem factus, arrepto cultello, tam validè illum collo iuuenis infixit, vt rueret penè mortuus; qui cū modicum respirasset, timens vitæ sacerdotis, ait: Fugite domine Christiane, quia filium Comitis occidistis. Mox ille territus fugit, & cū venisset ad portam castri, dixit ostiario: Aperi, & sine me fugere, quia filium Comitis occidi. Vides quanta simplicitas? Statim vt hæc innotuerunt, parentes & familia planxerunt valde, ad petitionem tamē iuuenis Christianus reuocatur, culpa ignoscitur, contra spem vulneratus citiùs conualescit. Tempore quodam, cū prædictus Christianus comédationē hominis mortui faceret, mortuus ille surrexit; fugientibus omnibus qui

\* al. Loffensis.

qui aderant, fugit & ipse Christianus, venitque ad fluuium, qui non longè aberat; quem mortuus sequens clamauit post tergum eius, dicens: Domine est mihi domi aries optimus, tollite illū, & orate pro me, sicq; ad feretrum, de quo exilierat, reuersus mortuus est, & sepultus. Habebat autem præter prædictam capellam, ecclesiam legitimam, cuius pastor erat, ad quam quotiens ire debuisset, fluuium quendam transire habebat, qui cum minor esset, equo vectore illum transuadabat; cum verò inundasset, nauigio transibat. Quodam igitur tempore, cum ad fluuium de more accessisset, maiorem quã crediderat reperit. Propter quod, cum se & equum ei committere non auderet, & nauicula deesset, paululumque quid faciendum esset deliberaret, ecce apparens ei beata Maria Magdalena, apprehendit eum de vestimento supra collum, & in vltiore ripam deposuit, ita vt erat in equo sedentem. Latus itaq; ad ecclesiam peruenit, & diuina celebrare exorsus est, nullum habens adiutorem, nisi rusticum Ecclesiæ custodē; Beata verò Maria Magdalena, quæ mirabiliter illuc eū perduxit, missæ eius interesse non refugit. Nā quotiens se vertebat, dicendo: Dominus vobiscum, vidit matronam reuerendissimam in oratorio deambulantem, in qua nullum sciens esse mortalium nisi prædictum custodem, eundem Missa finita conuenit, interrogās, si aliquid vidisset: ipse autem etiam se eam vidisse asserebat. *Apos. 22.* Quia, teste scriptura, dignum est vt iustus iustificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc; considerās venerabilis sacerdos mundi pericula, diaboli tentamenta, carnis incentiua, diuina gratia inspirante, mūdum deseruit, & religionis habitum in Hemmenrode suscepit. Die quadam in solario probationis in oratione iacens, & de corporis sui imbecillitate, ordinis districtione, pœnisque purgatorij cogitans, tædere cœpit, & mox mirabili quadam virtute animam suam à corpore separari sensit. Vidit & sepulchrum opere mirifico coram se compositū: & ecce sancta Dei genitrix semper Virgo Maria, in claritate maxima, cum multa turba virginum per  
fene-

fenestram, eo vidēte, ingressa est, dictumque est quod ipsa esset mulier de Nazareth; quæ corpus exanime sacerdotis a capite leuans, & Fredericus Imperator auus huius Frederici qui hodie imperat, a parte pedū, reuerenter illud tumulauerunt. Deinde beata Virgo Maria cum multitudine angelorum obsequētium, ad cœlestia rediens, animam tumulati, dæmonū cateruis sequentibus, ac massas igneas post eam exsufflātibus, secum duxit, illæsamque custodiuit. Ducta tamen ad quēdam ignem maximum, edocta est ab Angelis, post mortem illuc esset reditura, & ignem eundem transitura. Repentē se corpori restitutam inuenit. De modo illius transitionis & causa, nemini aliquid dicere voluit. Testatus est autem, animam suam vbique fuisse oculatam, & tantæ scientiæ, quàm diu exuta fuit a corpore, vt post suscitationem, cæcitatē suæ caliginē miraretur. Interrogatus de formis angelorū & dæmonū, respōdit, angelos se vidisse in specie pulcherrimarū auiū; dæmones verò in effigie coruorum. Hic recordor dicti cuiusdam, cuius anima nuper educta fuit a corpore, quādo non est reuersura, reliquas animas siue spiritus angelicos videt: quando verò reuersura est ad corpus, non ei datur animas siue angelos contēplari, nisi sub aliqua similitudine & lineamēris, propter viuentes. APOLLONIVS: Satis videtur istud esse probabile; Sed quid significat quod prædictum sacerdotem Domina nostra cum Imperatore Frederico tumulauit? CÆSARIVS: Sicut mihi reculit præfatus Walterus, qui huius tumulationis solutionem cum maximo labore, & hoc secretissimè, ab eo elicere potuit, quantum beata Virgo Maria illum dilexerit, vel quanti meriti apud Deum fuerit, per eandem visionem ostendit; ac si diceret: Nullius in regno terreno Frederico Cæsare, qui nunc imperat, dignior est, nec ipse tamen præstare obsequium sepulture tuæ dignus est. Ita ipse intellexit. Dæmones vero in diuersis formis sæpissimè vidit, hominum videlicet, animalium, reptiliū, sicut in quinta distinctione meminimus me plenius dixisse capitulo vj. Cū tempore quodam

quodam staret inter alios ad horam sextam, vidit mensam in medio chori stantem, decentissimè præparatam: venientes autem tres viri, decoris maximi indumenta sacerdotalia apportauerunt, & explicantes ea super mensam ei præsentauerunt. Alio itidem tēpore, cum initio laudum psalmus, Deus misereatur nostri, decantaretur, vidit dexteram Dei super mediū chori dantem benedictionem super conuentum: ob quam causam concessum est fratribus Conuersis, in maioribus festis, illum psalmum semper audire: **A P O L L O N I V S**: Miror quibus meritis vir iste ad tantam peruenit gloriam? **CAESARIVS**: Virtutibus animi maximè, charitate videlicet, simplicitate, humilitate, & in his similibus. In his enim consistit regnum Dei, nō in sermone vel labore corporali. Prædicare autem, seu manibus laborare sine virtutibus, admodicum valet. Tantæ siquidem fuerat humilitatis, vt si aliquem monachorum obuium habuisset, complicatis manibus se contraheret, & ne illum veste tangeret, in partem declinaret. Requisitus de hoc, respondit: Ego sum peccator, & non sum dignus vt hos sanctos viros tangam, vel tangar ab eis. Duos siquidem filios ante conuersionem in iuuentute genuerat, non tamen legitimè, Henricum videlicet de Vilario, virum sanctum, de quo est dictum in quarta distinctione, capitulo tricesimo primo; & Ioannem monachum de Claustro, qui adhuc superest. **A P O L L O N I V S**: Quid est, quòd maiorem in huiusmodi reuelationibus gratiam videmus impendi peccatoribus & lapsis post pœnitentiā, quàm his qui innocentiam suam seruauerunt? **CAESARIVS**: Vbi abundauit delictum, ibi frequenter *Rom. 5.* superabundat & gratia; & fit hoc ex ineffabili misericordia Dei, ne videlicet lapsi propter peccata commissa desperent, & ne innocentes, de sua superbiant innocētia. Sedente me tempore quodam in conuētū sanctimonialium ordinis nostri, cum de huiusmodi visionibus conferremus, vna ex virginibus dixit ad me: Videte quòd Deus talibus secreta reuelat, & non nobis; vnam digito demonstrans, quā non virginem

yenisse

venisse ad ordinem suspicabatur. Cui ego respondi, quod iam supra dixi, hoc adjiciens: Vos fortè eandem gratiam adscriberetis virginitati vestræ, & vult Deus magis vos esse humiles, quam virgines. Bene intellexeram, non sine superbia eam verba protulisse. Quod talium mentes quandoque virtus virginitatis extollat, ex verbis cuiusdam alterius sanctimonialis tibi plenius ostendam. Certè, inquit, non ero similis ego, quæ virgo sum, quæ filios & filias genuerunt. Quantum tamen Deo humilis virginitas placeat, & quam mirificè sua illis secreta reuelet, sequentia capita declarabunt. **A P O L L O N I V S**: Memini te superius dixisse, meritum magis consistere in virtutibus animi, quàm in operibus exterioribus: vt quid ergo quotidie mortificamur orâdo, legendo, vigilando, ieiunando, cantando, & manibus laborando? **CÆSARIUS**: hæc omnia sine merito vitæ æternæ fieri possunt; motus autem virtutum, nunquam. Quicquid sine charitate & cæteris virtutibus fit, mortuum est. Audi ergo *Vide l. 2. Sct. d. 27* vtilem distinctionem ex regulis Theologiæ, per quam cognoscere poteris, penes quid meritum consistat: Meritum consistit penes gratiam efficaciter, penes liberum arbitrium occasionabiliter, penes virtutes formaliter, penes motus virtutum essentialiter, penes opera virtutum, vt est oratio, & reliqua paulo antè a te enumerata, instrumentaliter. Plenius tibi hanc distinctionem exponerem, si non ad eas, quæ adhuc supersunt, huius beati viri visiones festinarem. Quodam tempore cum grauer in firmaretur, & a ministro vt aliquantisper gustaret rogaretur, dixit quod septem dies transissent, in quibus singulis visitationem Domini nostri Iesu Christi & dulcissimæ matris eius Mariæ accepisset, de quorû visitatione tam dulciter esset refectus, quòd nullum cibi vel potus haberet appetitû. Alio itidem tempore cû agrotaret infirmitate peremptoria, & filio suo prædicto Ioâni quasdam visiones recitaret, cognoscês hoc dominus Geuardus, tunc infirmarius ibidem, postea Abbas noster, a quo hæc audiimus, ad Priorem currit, & quia dominus

Chri-

Christianus quædam mirifica filio suo recitaret, nunciavit. Mox Prior ad illum veniens, & coram ipso sedens, si aliquid loqui vellent de confessione ex industria interrogavit. Cui cum responderet, confessionem feci, subjunxit: Rogo ut aliquid mihi dicatis ad ædificationem. Tunc ille: Quid dicam vobis? Iam enim domina nostra sancta Maria fuit ante me cum filio suo Domino nostro Iesu Christo, & quia horas meas ob corporis imbecillitatem dicere non potui, ipsi me iuverunt: quædam horas speciales dicere consueverat. Vniuersa hæc audiuit prædictus Geuardus post tergum Prioris sedens. Interrogatus etiam, qualia haberent vestimenta, respondit: Cucullas sicut & nos. In tali enim habitu se ei ostendere dignati sunt, qualem ille pro eis susceperat. Sicque sine beato decedens, ab ipsis receptus est, a quibus moriens fuerat visitatus, & in æternis sedibus cum gloria locatus.

## CAPVT XVII.

**N**Vper monachus quidam ordinis nostri, Adam nomine, per nos transiens, inter cætera, mirifica quædam de domina nostra sancta Maria nobis recitavit, quæ in suo monasterio veraciter contigisse testabatur, ex quibus etiã duo nunc proferam, reliqua locis competentibus reseruabo. Vocatur autem domus eius Lucka, & est sita in Saxonia. Est ibi custos vir bonus & religiosus, qui cum nocte quadam oratorium intraret ante matutinas, dominam nostram sanctam Mariam, tanquam oratorii patronam, super altare in multa gloria residere conspexit. De qua visione valde lætificatus est, sperans ministeriũ suum illi placere. Alio verò tempore, cum ostia oratorij referaret, venissetque ad cæcellos, vbi hospitibus stare moris est, diabolum super feretrum, in effigie hominis nigerrimi, iacere vidit: qui cum se signaret, nec ille fugeret, mox ut propius accessit, fantasma evanuit. Tunc ad confusionem diaboli super ipsum feretrum se composuit, tam diu in eo iacens, donec septem psalmos pœnitentiales decantasset.